

I. Dades Generals

I.1 Calendari

Dates inscripció: 01/08/2016 a 30/09/2016

Dates realització: 01/10/2016 a 30/06/2017

I.2 Nom de l'activitat

Català: Curs d'actualització en endoscòpia mèdico-quirúrgica: patologia colo-rectal.

Castellano: Curso de actualización en endoscopia médico-quirúrgica: patología colo-rectal.

I.3 Unitat promotora / Entitat gestora

Societat Catalana d'Endoscòpia Digestiva Mèdico-Quirúrgica (Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears)

I.4 Entitats Col·laboradores

- Fundació InterAc- Salut
- Institut d'Investigació Vall d'Hebrón
- Departaments de Salut i Economia de la Generalitat de Catalunya
- Obra Social de "La Caixa"

I.5 Tipologia de l'activitat

Curs d'especialització

I.6 Àrea temàtica de l'activitat

Medicina

I.7 Modalitat

Semipresencial

I.8 Oferta modular

No

I.9 Temps de durada

1 Curs

I.10 Hores de l'activitat

Nombre total d'hores: 63

Nombre total ECTS: 2.5

I.11 Places

Núm. màxim: 50

Núm. mínim: 20

1.12 Direcció Acadèmica

Directors:

Dr. Javier Osorio Aguilar
Dr. José María Balibrea del Castillo

Co-directors:

Dra. Elisenda Garsot Savall
Dr. Xavier Andújar Murcia

2. Dades Acadèmiques del Programa

2.1 Objectius formatius

El curs planteja com a objectiu general l'ampliació de coneixements sobre el maneig pluridisciplinar de les malalties digestives que per la seva rellevància o gravetat tenen una important repercussió en la societat. Aquesta ampliació de coneixements ha d'arribar a nivells d'excel·lència i aportar la màxima actualització. Així, es tracta d'emfatitzar aquells avenços sobre els quals hi hagi evidència científica sòlida que permeti una recomanació inequívoca. A més a més, serà crucial insistir en el caràcter multidisciplinari de la seva aplicació, explicant els avantatges i inconvenients de cada abordatge diagnòstic i terapèutic de cada opció: endoscòpica, quirúrgica, radiològica...).

D'una manera més específica, a aquesta primera edició, el curs es dedicarà a conèixer els fonaments i bases biològiques dels diferents tractaments disponibles de les malalties col·rectals benignes i malignes. L'alumne serà capaç d'identificar i assimilar les diferents opcions diagnòstiques i terapèutiques en funció de les diferents situacions clíniques.

2.2 Resultats esperats

En acabar el curs, l'alumne ha de ser capaç d'identificar, dintre de les diferents malalties tractades, la millor opció pel pacient en funció de la situació clínica. Així, gràcies a la informació rebuda, haurà de ser capaç d'indicar un o altre abordatge en funció de l'evidència científica disponible en cada cas.

2.2.1 Competències específiques

* Aplicades sempre als següents temes: hemorràgia digestiva baixa, tumors rectals en estadis precoces, síndromes colònics familiars, neoplàsies oclusives de colon i recte, malaltia inflammatòria intestinal.

CE1 Comprendre els fonaments d'acció, indicacions, eficàcia y risc - benefici de les diferents mesures terapèutiques, basant-se en el nivell d'evidència disponible.

CE2 Identificació del tractament o estratègia més adequats en funció de la situació clínica

CE3 Coneixement dels últims avenços en Cirurgia Mínimament Invasiva

CE4 Coneixement dels últims avenços en endoscòpia terapèutica i diagnòstica

CE5 Actualització del tractament de radiologia intervencionista

CE6 Coneixement de les sinèrgies terapèutiques

CE7 Coneixement els principis bàsics de la químic – radioteràpia

CE8 Actualització en el maneig dels tractaments biològics en neoplàsies i malaltia inflammatòria intestinal

CE9 Actualització de la utilització d'estomes temporals i definitius

CE10 Indicació, col·locació, resultats i complicacions de la col·locació d'endopròtesis colòniques

CE11 Adquirir familiaritat amb els procediments de laboratori animal de tècniques endoscòpiques transluminals

CE12. Aplicar les diferents tècniques endoscòpiques transluminals i combinades

2.2.2 Competències transversals

CT1 Reconeixement del nivell d'evidència / grau de recomanació d'una opció diagnòstica i terapèutica

CT2 Identificació de criteris i indicis de qualitat en una publicació científica

CT3 Implementació de la organització assistencial

CT4 Desenvolupament del treball en equip

CT5 Coneixement del funcionament d'unitats pluridisciplinàries

CT6 Integració d'imatges radiològiques i endoscòpiques

CT7 Anàlisi i interpretació d'algoritmes terapèutics

CT8 Optimització i prioritització de recursos

CT9 Utilització correcta de la nomenclatura endoscòpica i quirúrgica internacional

CT10 Valoració de risc / benefici

CT11 Comunicació interpersonal / interprofessional

2.2.3 Sortides professionals

El curs té una eminent part teòrica que suposa una actualització del coneixement científic sobre l'abordatge més actual de diverses patologies. En aquest sentit, el seu valor afegit en quant a sortides professionals és alt, ja que conèixer les tècniques i protocols actualitzats suposa una de les bases de la capacitació específica. Així mateix, la part pràctica capacitarà els alumnes també en competències tècniques. És per això que es tracta d'un curs interessant per a especialistes i també per a residents. A més a més, la participació directa i indirecta en el curs genera l'oportunitat de estar en contacte amb els líders en cada subàrea, la qual cosa afavoreix un entorn òptim per al networking. Aquesta circumstància és òptima tant per la recerca de treball com per establir treballs col·laboratius.

3. Admissió

3.1 A qui s'adreça

- Metges en formació: residents MIR de digestologia o cirurgia general i digestiva
- Metges especialistes en digestologia o cirurgia general i digestiva

3.2 Requisits per l'accés, admissió als ensenyaments i criteris de selecció dels estudiants

Requisits per l'accés:

- Ser llicenciat/da en Medicina i Cirurgia.
- Estar cursant o haver completat l'especialitat en Digestologia o en Cirurgia General i Digestiva.
- Ser soci de la Societat Catalana d'Endoscòpia Digestiva Mèdico-Quirúrgica.
- Estudiants adreçats per la Universitat de Girona, la Universitat de Lleida, la Universitat Rovira i Virgili i la Universitat de Vic.

En tots els casos:

- Ser soci de la Societat Catalana d'Endoscòpia Digestiva Mèdico-Quirúrgica, de la Societat Catalana de Cirurgia o de la Societat Catalana de Digestologia.

4. Pla d'Estudis

4.1 Descripció del programa formatiu

La part teòrica del curs constarà de cinc sessions:

1.- HEMORRÀGIA DIGESTIVA BAIXA. Data: 11/10/16.

Professor: Dr. Càndid Villanueva Sánchez.

S'analitzaran les millors estratègies diagnòstiques i terapèutiques davant d'una rectorràgia greu.

- Maneig clínic: Dr. Jordi Guardiola (digestòleg de l'Hospital de Bellvitge)
- Opcions reals i potencials del tractament angioradiològic: Dr. Ruben Guerrero (radiòleg intervencionista de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau)
- Optimització del tractament endoscòpic disponible i noves opcions potencials: Dra. Mar Concepción (digestòloga de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau)
- Paper del cirurgià: Dra. Mónica Millán (cap de cirurgia coloproctològica de l'Hospital Joan XXIII de Tarragona).

2.- TUMORS RECTALS INCIPIENTS. Data: 22/11/16.

Professor: Dr. Xavier Serra Aracil.

Sessió sobre el diagnòstic i el tractament dels adenomes i els adenocarcinomes incipients de recte. S'estructurarà en 4 eixos:

- Diagnòstic per RMN i planificació terapèutica: Dr. Juan Ramon Ayuso (radiòleg de l'Hospital Clínic).
- Tractament endoscòpic: Dr. Joan Dot (digestòleg de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron).
- Tractament quirúrgic local - Transanal Endoscopic Mucosectomy (TEM): Dr. Thomas Golda (cirurgià de l'Hospital de Bellvitge).
- Perspectiva oncològica: Dr. Carles Pericay (oncòleg de l'Hospital Parc Tauli).

3.- SÍNDROMES DE CÀNCER DE COLON FAMILIARS. Data: 14/2/17.

Professor: Dr. Francesc Balagué Prunés.

Es discutirà sobre les indicacions de consell genètic familiar en pacients amb neoplàsia de colon, quan cal fer una colectomia total terapèutica o profilàctica i quin seguiment endoscòpic és el més adient en els pacients de risc.

- Epidemiologia i genètica del càncer colo rectal hereditari. Dra. Laura Valle (Institut Català d'Oncologia).
- Paper de l'endoscòpia al maneig de les formes hereditàries de càncer colo rectal. Dra. Liseth Rivero (Hospital Clínic de Barcelona).
- Paper de la cirurgia al maneig de les formes hereditàries de càncer colo rectal. Dr. Eloy Espín (Hospital Vall d'Hebron)

4.- CÀNCER DE COLON OCLUSIU. Data: 18/4/17.

Professor: Dr. Sebastiano Biondo Aglio.

Sessió dedicada a valorar la millor opció terapèutica davant la urgència d'una oclusió de colon per neoplàsia obstructiva: col·locació de pròtesi (guiada per endoscòpia o per radiologia intervencionista) vs. cirurgia urgent (amb o sense estoma).

- Stent endoscòpic: Dr. Xavier Andújar (digestòleg de l'Hospital Mútua Terrassa)
- Stent radioguiat: Dr. Fernando Gómez Muñoz (radiòleg de l'Hospital Clínic)
- Cirurgia urgent: Dr. Carles Maristany (cirurgia coloproctòleg de l'Hospital Mutua Terrassa)

5.- MALALTIA INFLAMATÒRIA INTESTINAL. Data: 13/6/17.

Professor: Dr. Marc Martí Gallostra.

Sessió centrada en la recidiva post-quirúrgica de la malaltia de Crohn. El professor moderarà les ponències de 3 especialistes que abordaran el tema des de diferents punts de vista:

- Tractament mèdic de la recidiva: Dra. Virginia Robles (digestòloga de l'Hospital Universitari Vall d'Hebrón)
- Tractament endoscòpic de l'estenosi intestinal per malaltia de Crohn recidivada – dilatacions vs. pròtesis: Dra. Carme Loras (digestòloga de l'Hospital Universitari Mútua Terrassa).
- Tractament quirúrgic de la recidiva: Dr. Eloi Espin (cap clínic de cirurgia de l'Hospital Universitari Vall d'Hebrón).

Cadascuna de les 5 sessions teòriques serà precedida per la lectura d'una selecció de la bibliografia recent més rellevant (remesa a l'alumne pel professor responsable de la sessió), que haurà de ser estudiada abans de la classe presencial.

La sessió, de 3 hores de duració, tindrà el format d'una classe interactiva, en la qual el professor moderarà una taula que comptarà amb la participació d'especialistes de diverses especialitats. L'objectiu de la sessió és arribar a unes conclusions de consens interdisciplinari. Després de la classe, el professor sol·licitarà als alumnes, via mail, la redacció de les seves conclusions i els hi remetrà un qüestionari amb preguntes d'avaluació.

La part pràctica del curs tindrà lloc al “World Institut for Digestive Endoscopy Research (WIDER)”, centre de cirurgia endoscòpica experimental de l’Hospital de la Vall d’Hebrón. L’alumne realitzarà cirurgies endoscòpiques transluminals per orificis naturals en animals d’experimentació, tutoritzat pels cirurgians i digestòlegs de l’equip WIDER (dirigits pel Dr. Josep Ramon Armengol Miró) i per experts internacionals convidats. Alguns del procediments en els quals s’entrenarà als alumnes són: colecistectomia transgàstrica i transvaginal, pancreatectomia, apendicectomia, tècniques de tancament d’orificis, ERCP, ecoendoscòpia de suport i terapèutica. Accés al mediastí, POEM, LECS, etc. L’alumne adquirirà familiaritat amb els procediments de laboratori animal, realitzant les diferents tècniques endoscòpiques transluminals i combinades. També es tractarà sobre les indicacions i limitacions de cadascuna d’aquestes tècniques.

4.2 Programa

Núm. Mòdul	Títol Mòdul	Dia sessió	Horari	Nom Docent	Primer cognom docent	Segon cognom docent	Hores	Concepte (tutor, professor...)
Mòdul 1	Hemorràgia digestiva baixa	11/10/16	19:00-21:00	Càndid	Villanueva	Sánchez	3	Professor
Mòdul 2	Pràctiques a l’institut WIDER	21/11/16	09:00-19:30	Josep Ramon	Armengol	Miró	9	Professor
Mòdul 3	Pràctiques a l’institut WIDER	22/11/16	09:00-19:30	Josep Ramon	Armengol	Miró	9	Professor
Mòdul 4	Tumors rectals incipients	22/11/16	19:00-21:00	Xavier	Serra	Aracil	3	Professor
Mòdul 5	Síndromes de neoplàsia colònica familiar	14/02/17	19:00-21:00	Prunés	Balagué	Francesc	3	Professor
Mòdul 6	Càncer de colon oclusiu	18/04/17	19:00-21:00	Sebastiano	Biondo	Aglio	3	Professor
Mòdul 7	Malaltia inflamatòria intestinal	13/06/17	19:00-21:00	Marc	Martí	Gallostra	3	Professor

4.3 Complementos formatius

- Interacció on-line amb els tutors
- Assistència al I lè curs internacional WIDER-NOTES Barcelona que es celebrarà els dies 21 y 22 de novembre a l’Hospital Universitari Vall d’Hebrón.

4.4 Metodologia de formació

Es realitzaran 5 sessions teòriques presencials de 3 hores cadascuna. Prèviament el professor de cadascuna seleccionarà 3-5 articles rellevants que s’enviaran als alumnes perquè els estudiïn de cara a la sessió presencial.

Després de la classe, el professor sol·licitarà als alumnes via mail:

- les seves conclusions de la sessió
- un qüestionari amb preguntes d’avaluació
- la resolució d’un cas clínic (metodologia ABP)

També es contempla la realització de tutories on-line amb cadascun dels professors.

En les sessions pràctiques, els alumnes realitzaran pràctiques endoscòpiques avançades, cirurgies endoscòpiques transluminals per orificis naturals i cirurgies laparoscòpiques per port únic en animals d'experimentació, tutoritzats per cirurgians i endoscopistes experts, tant locals com internacionals. Aquesta activitat es desenvolupa als quiròfans de cirurgia experimental així com a la sala d'endoscòpia d'ús habitual, i es retransmet per videoconferència a la Sala d'Actes del Pavelló Docent de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron.

4.5 Avaluació dels estudiants

Les competències d'aquesta matèria seran avaluades mitjançant:

1. Avaluació continuada de les competències transversals mitjançant la participació i assistència a les aules de classes teòriques i pràctiques (20% de la nota final).
2. Prova objectiva sobre coneixements adquirits a les sessions teòriques mitjançant un resum de les conclusions de la sessió, un test d'elecció múltiple i la resolució d'un cas clínic (tot on-line). Cada sessió s'avaluarà amb, com a mínim, 15 preguntes amb 5 opcions (1 verdadera) cadascuna.

4.6 Requeriments per obtenir l'acreditació

1. Acreditació del 80% d'assistència a les sessions presencials teòriques i pràctiques.
2. Participació a les sessions i demostració de competència suficient a l'avaluació continuada.
3. Puntuació global a les proves objectives igual o superior al 65%, sense que pugui haver una resultat inferior al 50% en cap de les proves per mòduls.

5. Dades organitzatives

5.1 Horari

Dia sessió	Horari	Núm. Mòdul	Títol Mòdul	Hores
11/10/16	19:00-21:00	Mòdul 1	Hemorràgia digestiva baixa	3
21/11/16	09:00-19:00	Mòdul 2	Pràctiques a l'institut WIDER	9
22/11/16	09:00-19:00	Mòdul 3	Pràctiques a l'institut WIDER	9
22/11/16	19:00-21:00	Mòdul 4	Tumors rectals incipients	3
14/02/17	19:00-21:00	Mòdul 5	Síndromes de neoplàsia colònica familiar	3
18/04/17	19:00-21:00	Mòdul 6	Càncer de colon oclusiu	3
13/06/17	19:00-21:00	Mòdul 7	Malaltia inflamatòria intestinal	3

Abans de cada sessió teòrica, el professor responsable enviarà als alumnes via mail una selecció bibliogràfica del tema. Els alumnes dedicaran una mitjana de 3 hores a la lectura i assimilació de la bibliografia.

Després de cada sessió, l'alumne dedicarà 1 hora de mitjana a la redacció d'unes directrius de consens (derivades del repàs de la bibliografia i la discussió a la sessió) i a respondre un petit test d'avaluació fet pel professor.

5.2 Lloc i requeriments / Recursos materials i Serveis

El curs d'especialització estarà dividit en 5 sessions teòriques de 3 hores cadascuna i una sisena sessió de 2 dies essencialment pràctica.

Les 5 sessions teòriques es duran a terme en una aula de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears reservada per a tal efecte. A l'aula on es duran a terme les sessions hi haurà el material audiovisual necessari per a la presentació de les diferents xerrades.

La sessió pràctica d'endoscòpia es realitzarà als quiròfans de cirurgia experimental i a la sala d'endoscòpia de l'Hospital Universitari Vall d'Hebron, i es retransmetran per videoconferència a la Sala d'Actes del Pavelló Docent.

5.3 Import

Gratuït segons requisits establerts al punt 3.2.

Barcelona, juliol 2016